

Брюксел, 10 октомври 2024 г.
(OR. en)

14182/24

ENFOPOL 393
ENFOCUSTOM 117
ENV 977
CRIMORG 125
COPEN 441
JAI 1461

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

Дата: 10 октомври 2024 г.

До: Делегациите

№ предх. док.: 13761/1/24 REV 1

Относно: Заключение на Съвета относно борбата с трансграничните престъпления против околната среда
– Заключение на Съвета (10 октомври 2024 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно борбата с трансграничните престъпления против околната среда, които бяха одобрени от Съвета (Правосъдие и вътрешни работи) на неговото 4049-о заседание на 10 октомври 2024 г.

Заключения на Съвета

относно борбата с трансграничните престъпления против околната среда

Общи съображения

1. Престъпленията против околната среда продължават да бъдат една от най-доходоносните незаконни дейности, която представлява сериозна заплаха за безопасността на гражданите и бъдещите поколения в Европа и света поради нанасяните значителни щети и умишленото унищожаване на околната среда с цел незаконна финансова изгода. Борбата с престъпленията против околната среда е от съществено значение за защитата на безопасността на гражданите, но на този вид престъпления невинаги се отдава достатъчен приоритет въпреки големия залог. Въпреки че престъпленията против околната среда са сред приоритетите на ЕС в борбата с тежката и организираната престъпност, по които работи Европейската мултидисциплинарна платформа за борба с криминални заплахи (EMPACT)¹, ангажиментът на всички заинтересовани страни не е на едно и също равнище в сравнение с други приоритетни области на престъпност.
2. Малко вероятно е мащабът на заплахата да намалее в средносрочен план, особено докато извършителите на престъпления продължават да имат достъп до уязвимия пазар и лесни начини за извличане на пари.
3. Като се има предвид видът на заплахите, е необходим всеобхватен подход към престъпленията против околната среда. Тази форма на престъпност в голям мащаб понастоящем има тежки последици за екосистемите, здравето и поминъка на хората, сигурността и принципите на правовата държава. Престъпленията против околната среда също така причиняват значителни икономически щети, включително като отслабват съответния пазар, излагайки го на нелоялна конкуренция с незаконните оператори, по-специално в сферата на управлението на отпадъците. Те се извършват до голяма степен от престъпни мрежи и често са свързани с други форми на тежка престъпност, корупция, изпиране на пари и финансиране на тероризма.

¹ Док. 7101/23.

4. Престъпленията, засягащи околната среда, обхващат множество форми на неправомерно поведение, включително незаконен трафик на отпадъци, дървен материал, екземпляри от дивата природа, в това число флора и фауна и продукти от тях, като например месо от тропически дивеч; трафик на полезни изкопаеми, благородни метали и незаконен добив, както и други нововъзникващи проблеми като например измамите в сферата на енергийния преход и незаконните практики при управлението на отпадъците; и други нарушения, които засягат околната среда, когато са определени като престъпления, като например замърсяване, неправомерно причинени мащабни горски пожари, престъпления, причиняващи изчерпване на водните ресурси, или престъпления против защитени морски видове².
5. Най-отдалечените региони на ЕС, както и отвъдморските страни и територии³, които имат изключителна и особено крехка природна среда и са изправени пред широк спектър от заплахи, трябва да бъдат защитени наравно с основната територия на ЕС.
6. Предотвратяването на престъпленията против околната среда и ефективните действия срещу такива престъпления могат да намалят разходите, свързани с поправяне на щетите, нанесени на околната среда, и с превъзможване на въздействието върху човешкото здраве, например в случай на незаконно изхвърлени отпадъци, което създава значителни разходи за държавите членки.
7. На 8 декември 2016 г. Съветът прие заключения относно борбата с престъпленията против околната среда⁴.
8. През юли 2020 г. Стратегията на ЕС за Съюза на сигурност, представена от Комисията, определи престъпленията против околната среда като незаконна стопанска практика с нарастващи печалби, извършвана от престъпни мрежи, която изисква допълнителни действия.

² Например посочените в съображение 8 от Директива (ЕС) 2024/1203 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право.

³ Изброени крайно отдалечени региони: Гваделупа, Френска Гвиана, Реюнион, Мартиника, Майот и Сен Мартен (Франция), Азорските острови и Мадейра (Португалия) и Канарските острови (Испания). Статут на отвъдморска страна и територия имат 13 страни и територии, принадлежащи на три държави — членки на Съюза: Дания, Франция и Нидерландия.

⁴ Док. 15412/16.

9. През април 2021 г. стратегията на ЕС за борба с организираната престъпност за периода 2021—2025 г. изтъкна вредното въздействие на престъпленията против околната среда върху биологичното разнообразие, здравето и социалното сближаване в рамките на ЕС и в трети държави и призова за укрепване на капацитета за правоприлагане на национално равнище и на равнището на ЕС. Тази стратегия беше допълнена от всеобхватен набор от приоритетни действия в пътната карта на ЕС за борба с трафика на наркотици и организираната престъпност за периода 2024—2025 г., насочени към четири приоритетни области за засилени действия: укрепване на устойчивостта на логистичните центрове, премахване на структурите и техните бизнес модели чрез изземване и конфискуване на печалбите им, прилагане на административния подход за превенция и международно сътрудничество.
10. През май 2021 г. Съветът прие заключения за определяне на приоритетите на ЕС в борбата с тежката и организираната престъпност за ЕМРАСТ 2022—2025 г.⁵ Един от тези приоритети е разбиване на престъпните мрежи, участващи във всички форми на престъпления против околната среда, със специален акцент върху отпадъците и трафика на екземпляри от дивата флора и фауна, както и върху престъпните мрежи и отделните престъпни предприемачи, които са способни да проникнат в законни стопански структури на високо равнище или да създадат собствени дружества, за да улеснят престъпленията си.
11. На 9 ноември 2022 г. Комисията прие преразгледания план за действие на ЕС срещу трафика на екземпляри от дивата флора и фауна⁶, в който бяха очертани конкретни мерки за борба с това престъпление, обхващащи превенцията, разработването на политики и законодателство, правоприлагането и международното сътрудничество. Важно е да се гарантира ефективното му прилагане.
12. Усилията за борба с престъпленията против околната среда следва да бъдат подобрили въз основа на резултатите от оперативните планове за действие в областта на престъпленията против околната среда (ОПД) в рамките на ЕМРАСТ и в контекста на резултатите от 8-ия кръг на взаимни оценки на престъпленията против околната среда.

⁵ Док. 8665/21 и 7101/23.

⁶ Док. 14718/22.

13. Новата директива относно престъпленията против околната среда⁷ влезе в сила през май 2024 г. и в нея беше възприет строг и подробен всеобхватен подход към престъпленията против околната среда. С нея се разширява списъкът на деянията, които трябва да бъдат определени като престъпления в националното право, и се предвиждат разпоредби относно санкциите за физически и юридически лица и относно укрепването на веригата на правоприлагането, включително механизми за сътрудничество в самите държави членки и между тях. Очаква се през четвъртото тримесечие на 2024 г. да бъде финализирана нова Конвенция на Съвета на Европа за опазване на околната среда чрез наказателното право⁸, която да бъде открита за подписване през първото тримесечие на 2025 г.
14. Новият регламент относно превозите на отпадъци⁹ съдържа нови важни разпоредби относно правоприлагането по отношение на незаконните превози на отпадъци, включително относно инспекциите, санкциите и сътрудничеството.
15. За да се гарантира, че престъпните мрежи, стоящи зад престъпленията против околната среда, се подвеждат под отговорност на практика, е важно правоприлагането и съдебното сътрудничество между държавите членки и извън тях да продължат да бъдат засилвани.

⁷ Директива (ЕС) 2024/1203 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно защитата на околната среда чрез наказателно право и за замяна на директиви 2008/99/ЕО и 2009/123/ЕО (ОВ L, 30.4.2024 г.) (Директива относно престъпленията против околната среда).

⁸ Конвенция на Съвета на Европа за отмяна и замяна на Конвенцията от 1998 г. за опазване на околната среда чрез наказателното право (ETS № 172, 9.11.1998 г.).

⁹ Регламент (ЕС) 2024/1157 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. относно превозите на отпадъци и за изменение на регламенти (ЕС) № 1257/2013 и (ЕС) 2020/1056 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1013/2006 (ОВ L, 30.4.2024 г.).

16. Поради транснационалното измерение на престъпленията против околната среда, извършвани от престъпни мрежи, е необходимо сътрудничеството между институциите на ЕС и държавите членки, както и трети държави, международни организации и други публични и частни партньори да бъде засилено, като се вземат предвид например целите на Парижкото споразумение от 2015 г. относно изменението на климата¹⁰ и на глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин—Монреал от 2022 г.¹¹ ЕС следва да засили сътрудничеството на двустранно равнище със заинтересованите трети държави. ЕС следва да насърчава засиленото сътрудничество между международните агенции и органи, занимаващи се с престъпления против околната среда (напр. Интерпол, Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), Световната митническа организация (СМО)¹², многостранни споразумения в областта на околната среда като например Базелската конвенция). През ноември 2010 г. СМО, секретариатът на Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), Интерпол, СНПООН и Световната банка основаха Международния консорциум за борба с престъпленията срещу дивата природа (ICCWC), за да оказват по-голяма подкрепа на националните правоприлагащи органи в областта на дивата флора и фауна, както и на регионалните и подрегионалните мрежи за борба с незаконната търговия с екземпляри от дивата флора и фауна. През март 2024 г. в заключенията на Съвета относно зелената дипломация¹³ беше отправен призив за засилено глобално сътрудничество за справяне с международните престъпления против околната среда, като беше подчертано значението на изпълнението на раздела от преработения план за действие на ЕС за борба с трафика на екземпляри от дивата флора и фауна, свързан със засилването на глобалното партньорство между държавите на произход, потребителите и държавите на транзитно преминаване.

¹⁰ Организация на обединените нации, 2015 г. Парижко споразумение относно изменението на климата, достъпно на адрес: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

¹¹ Организация на обединените нации, 2022 г. Решение, прието от Конференцията на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие (глобална рамка за биологичното разнообразие Кунмин—Монреал), достъпно на <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-15/cop-15-dec-04-en.pdf>.

¹² Две значими международни операции по правоприлагането в рамките на СМО са операциите „Thunder“ (борба с престъпленията в областта на горското стопанство и дивата природа) и „Demeter“ (борба с незаконния трафик на отпадъци и озоноразрушаващи вещества), в които участват служители на митниците, полицията, граничния контрол, сектора на околната среда, дивата природа или горското стопанство в световен мащаб. Благодарение на този глобален подход операциите отчитат ежегодни успехи по отношение на докладваните случаи.

¹³ Док. 7865/24.

17. На 21 ноември 2023 г. бяха приети заключенията на Съвета относно отношенията между ЕС и Латинска Америка и Карибския басейн (ЛАК)¹⁴, в които Съветът призова за по-тясно сътрудничество между ЕС и ЛАК в областта на правосъдието и сигурността на всички равнища като приоритетен въпрос за справяне с многобройните и все по-значими предизвикателства, произтичащи от транснационалната организирана престъпност, които оказват отрицателно въздействие и от двете страни на Атлантическия океан. Сред тези предизвикателства, наред с другото, са престъпленията против околната среда.
18. Освен това има възможност за по-ефективни консултации и деен принос към Интерпол и активните работни групи на нейния комитет по спазване и прилагане на законодателството в областта на околната среда, една от които се занимава с щетите за природната среда и дивата природа, престъпленията в горското стопанство и замърсяването на околната среда, както и за консултации с програмата на СМО за околната среда.
19. Различни международни, европейски и регионални мрежи¹⁵ извършиха дейности за борба с престъпленията против околната среда със стратегически или оперативни цели, включително Европейската мрежа за борба с престъпленията против околната среда (EnvCrimeNet), Европейската мрежа на прокурорите за околната среда (ENPE), Мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на законодателството в областта на околната среда (IMPEL) и Форума на съдиите от Европейския съюз за околната среда (EUFJE). Ролята на тези мрежи е от решаващо значение за обмена на добри практики и разработването на иновативни инструменти за борба с трансграничните престъпления против околната среда. Специфичните за сектора умения на тези мрежи следва да се използват по най-добрия начин, за да се разработят оперативни и стратегически действия в отговор на престъпленията против околната среда.

¹⁴ Док. 15737/23.

¹⁵ Тези мрежи включват инициативата „Екип Европа“ за опазването на пет големи гори в Мезоамерика, Мрежата на прокурорите за престъпленията против околната среда в региона на Балтийско море (ENPRO) и мрежата JAGUAR, която служи и като платформа за полицейско сътрудничество между държавите от Латинска Америка и държавите — членки на ЕС.

20. Борбата с престъпленията против околната среда изисква тясно национално и международно сътрудничество между множество участници: съдебни, административни, правоприлагащи и митнически органи, НПО и частни партньори, носещи отговорност както за стратегическото планиране, така и за оперативните действия. Необходимо е също така да се установят полезни взаимодействия с екологични сдружения, които често са на първа линия в случай на нанесени на околната среда щети, както и с гражданското общество. Широката общественост следва да бъде по-добре информирана за ролята и потенциала си в борбата с престъпленията против околната среда и да бъде насърчавана да докладва на компетентните органи за признаци за такива престъпления.
21. Предприемането на по-ефективни действия по правоприлагане в тази област, при необходимост подкрепени от операции под прикритие и инструменти за разследване, е от полза за ефективното справяне с престъпните мрежи и целенасочените разследвания, разкриването, бързия обмен на информация и интензивното оперативно сътрудничество, като се отчитат необходимостта от проследяване на парите и предизвикателствата, свързани със злоупотребата с онлайн пространството от престъпниците.
22. За да бъдат действията срещу тази заплаха успешни, са необходими също така ясно разбиране и картографиране на заплахата, които са основни отправни точки за определяне на стратегическите приоритети, и актуални, специфични познания на участниците, по-специално във връзка със секторните правила, съставляващи регулаторната рамка. Поради това добре обучените правоприлагащи и съдебни органи са от първостепенно значение за успешната борба с престъпленията против околната среда.
23. Държавите членки се насърчават да предприемат ефективни мерки и да осигурят подходящите инструменти и ресурси, като например необходимите човешки ресурси, лабораторен капацитет и аналитични технологии, както и да извършат проучване на разрешенията, като за тези цели е необходимо също така държавите — членки на ЕС, да си сътрудничат. Разследванията на престъпленията против околната среда понякога изискват задълбочени действия, при които се използват научни методи, вземат се проби и се изпитват вещества (напр. химикали или оцветени течности) за получаване на доказателства срещу извършителите на престъпленията против околната среда в една изключително важна и специфична сфера. За събирането на тези доказателства са необходими научни работници и специализирани технически експерти.

24. Предприетите през последните години инициативи за улесняване на трансграничното сътрудничество в борбата с престъпленията против околната среда следва да бъдат признати. Откакто престъпленията против околната среда станаха приоритет на ЕМРАСТ (2018—2021 г.; 2022—2025 г.), Европол създаде проект за анализи във връзка с околната среда и подкрепя държавите членки в извършваните от тях разследвания на всякакви престъпления против околната среда. Също така Европол е съвместен ръководител на съответните оперативни планове за действие на ЕМРАСТ и изготвя доклади относно престъпленията против околната среда¹⁶.
25. Европейската служба за борба с измамите (OLAF) играе активна роля в борбата с измамите в сферата на околната среда и работи в тясно сътрудничество с митническите органи за подпомагане на трансграничните разследвания, координиране на съвместни митнически операции в тази област или участие в тях.
26. Евроюст също играе решаваща роля в борбата с престъпленията против околната среда. Агенцията има богат опит в работата по случаи на трансгранични престъпления против околната среда, които са били отнесени до нея, включително улеснявайки координационни срещи и работата в координационни центрове и подпомагайки съвместни екипи за разследване (СЕР). Евроюст изготвя доклади относно работата по дела, например доклад относно дела, свързани с престъпления против околната среда, за да насочи вниманието към пречките в областта на съдебното сътрудничество и да обмени добри практики. В този доклад се обръща внимание и на значението на механизмите за координиране на национално равнище, на недостатъчно малкия брой дела за престъпления против околната среда, отнесени за съдебна координация и сътрудничество на европейско и международно равнище, и на естеството на трудностите в трансграничното съдебно сътрудничество, произтичащи от различия при правните понятия и санкциите, отнасящи се до престъпления против околната среда, в националното законодателство.
27. Цифровизацията на комуникацията в областта на съдебното сътрудничество също може да допринесе значително за улесняване на трансграничното сътрудничество в подкрепа на борбата с престъпленията против околната среда.

¹⁶ Като например неотдавнашния доклад „Борба с престъпленията против околната среда: основни заплахи и предизвикателства“ (9251/24).

28. Държавите членки невинаги разполагат с достъп до специални инструменти за разследване, например скрито наблюдение, и инструменти за разследване (извършвано от човек разузнаване) в борбата с тежките или организираните престъпления против околната среда, а предимно само със стандартни инструменти за разследване. Това намалява ефективността в борбата с престъпните мрежи и възпрепятства трансграничното сътрудничество, например когато наблюдението, разпоредено в една държава членка, не може да бъде продължено или допълнено в друга засегната държава членка¹⁷.
29. Особено внимание се обръща на процесите зад типичните форми на престъпления против околната среда в стопанския сектор, които биха могли да бъдат предотвратени и смекчени чрез административни средства за борба с организираната престъпност, по-специално чрез прилагане на системи за надлежна проверка на клиента, с изключение на наемането на помещения.
30. Не всички съдии, прокурори и следователи може да притежават специализиран експертен опит за улесняване на ефективното разследване на престъпления в тази област.
31. Необходимо е да се постави акцент върху значението на осигуряването на подходящо обучение в отговор на подобряването на капацитета за предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на престъпления против околната среда и свързаните с тях престъпления, върху приоритета за инвестиране в разработването на портфейл от обученията относно престъпленията против околната среда, както и върху изпирането на техните незаконни печалби, за да се развият уменията и знанията, необходими на европейската правоприлагаща общност, прокурорите и съдебната система.

¹⁷ Вж. Препоръка (ЕС) 2022/915 на Съвета от 9 юни 2022 г. относно оперативното сътрудничество в областта на правоприлагането.

Съветът приканва държавите членки:

32. Да транспонират своевременно новата директива относно престъпленията против околната среда. При транспонирането на директивата следва да се обърне специално внимание на формулирането на новите престъпления и на мерките в отговор на предизвикателствата, свързани с правоприлагането. Следва да се разгледа възможността за предварителен обмен на съществуващи добри практики и опит, за да се подпомогне установяването на равностойно ниво на защита.
33. Да се стремят бързо да приемат национални стратегии и да установят ефективни национални механизми за координиране и обмен на данни с подходящ капацитет, главно при събирането на разузнавателни данни и статистиката. В този контекст да улесняват изграждането на капацитет и специализацията на съответния персонал на органите, участващи в тези механизми, включително чрез интегриране на обучение относно престъпленията против околната среда в националните учебни програми на съответните обучителни академии и училища.
34. Да насърчават доброволната специализация и улесняват ефективното разследване на престъпления в тази област, да обмислят разработването на подходящи процедури за своевременно предоставяне на този специализиран капацитет в помощ на правоприлагащите и съдебните органи. При насърчаването на такава специализация следва да се зачитат независимостта и автономността на съдебната власт и прокурорите.
35. При наказателното преследване на трансгранични престъпления против околната среда от организиран характер да насърчават, когато е целесъобразно, пълноценното използване на възможностите, предлагани от съвместните екипи за разследване, подпомагани от Евроюст и Европейската съдебна мрежа (ЕСМ), и да осигурят правни и организационни условия за гладко съдебно сътрудничество. Да използват помощта на Евроюст за улесняване и ускоряване на трансграничния обмен на информация и сътрудничество на съдебно равнище, за разработване на общи стратегии за разследване и наказателно преследване при свързани или паралелни наказателни производства, за улесняване на предаването и изпълнението на европейските и международните инструменти за съдебно сътрудничество. По-специално да обмислят създаването на национални точки за контакт и специализирани правоприлагащи и прокурорски звена и да насърчават целенасочени обучения в съдебната система за служителите, които често се сблъскват с такива случаи.

36. Да стимулират разработването и внедряването на цифрови и иновативни инструменти, за да се даде възможност на службите за разследване да бъдат по-бързи и по-ефективни¹⁸.
37. Да използват възможностите, предлагани от наличните средства на Съюза, включително фонд „Вътрешна сигурност“.
38. По-специално в рамките на ЕМРАСТ да работят съвместно и да си сътрудничат, когато е необходимо, с държавите членки и партньорите извън ЕС по линия на международното сътрудничество в областта на правоприлагането с истински оперативен характер и при провеждането на операции по правоприлагане срещу трансгранични форми на престъпност, да използват възможно най-мощно наличните инструменти за оперативно сътрудничество в областта на правоприлагането и да предлагат и ръководят всякакви нужни оперативни действия в съответния оперативен план за действие. Тези схеми също така спомагат да се даде необходимият тласък за насърчаване на борбата с престъпленията против околната среда, която все още е среден приоритет за някои полицейски сили.
39. В борбата с трансграничните престъпления против околната среда да насърчават ефективното сътрудничество между митническите органи, които играят решаваща роля за откриването на пратки, нарушаващи правилата в областта на околната среда, и органите по околната среда в случай на подозрения с цел установяване на незаконни дейности, разследване на потоци, борба със стратегиите за заобикаляне на правилата/контрола и обмен на информация между държавите членки и с други органи (чрез системата CSW EU-CERTEX или CENcomm, според случая), както и с Комисията (TAXUD и OLAF, чрез митническата система за управление на риска и информационната система за борба с измамите).

¹⁸ В този контекст органите на държавите членки се насърчават да вземат под внимание текущите научноизследователски проекти, финансирани от ЕС по линия на „Хоризонт Европа“, по които се разработват инструменти за изготвяне на усъвършенствана и всеобхватна разузнавателна картина на организирания престъпления против околната среда и технологии за откриване въз основа на геопространствено разузнаване, дистанционно наблюдение, онлайн мониторинг, анализ, оценка на риска и технологии за прогнозен анализ в подкрепа на капацитета за разследване за борба с престъпленията против околната среда. Освен това в процес на изготвяне са допълнителни програми за обучение с цел подобряване на способностите на правоприлагащите органи в областта на околната среда.

40. Когато става въпрос за престъпления против околната среда, свързани с незаконни трансгранични превози, с оглед на основната роля на митническите органи в борбата с това явление, да гарантират системното използване на информационната система за борба с измамите (AFIS). AFIS е основният сигурен канал за комуникация за митническите органи, но тя може да се използва и от правоприлагащите и административните органи в държавите членки и дори в трети държави. Чрез AFIS може да се осигури координиране между всички участващи органи, като се има предвид, че административните проверки/оценки често са първата стъпка за откриването на незаконни превози.
41. Да препоръчат по-широкото използване на съществуващите сигурни канали за комуникация от страна на правоприлагащите органи (включително митническите органи), които вече имат достъп до тях, а именно мрежовото приложение на Европол за защитен обмен на информация (SIENA) и, когато е необходимо, Глобалната система на Интерпол за защитена полицейска комуникация [I-24/7], за да се осигури бързото и всеобхватно предаване на оперативна информация във връзка с трансгранични престъпления против околната среда и, в съответствие с Регламента за Европол, агенцията да бъде включена в този обмен, така че да може да подпомага по-добре както националните, така и съвместните разследвания чрез анализи и кръстосани проверки с по-добро качество.
42. Да картографират заплахите и да определят приоритетни заплахи въз основа на надеждна, всеобхватна и актуална картина на ситуацията, за което са необходими обширен обмен на информация и подходяща аналитична работа между държавите членки и с Европол, OLAF и други органи като Интерпол, СМО, секретариатите на Конвенцията по международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES) и секретариата на конвенциите от Базел, Ротердам и Стокхолм (BRS MEA).
43. За целенасочена работа по конкретната заплаха, да обърнат специално внимание на възможните административни подходи към тази форма на престъпност, по-специално за възпиране на корупцията, свързана със заплахата.

44. При разследването и наказателното преследване на престъпления против околната среда, в съответствие с препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF) и разпоредбите на Директивата относно отнемането и конфискацията на активи¹⁹, да започнат, успоредно с наказателните разследвания, финансови разследвания с цел прилагане на практика на принципа „следвай парите“, особено срещу трансграничните престъпления против околната среда, с цел обезвреждане и разбиване на престъпните мрежи, стоящи зад отделните случаи. Това включва системното започване на финансови разследвания и използването на подходящи инструменти за ефективно и бързо проследяване, идентифициране, замразяване и конфискуване на облиги от престъпна дейност и имущество, произтичащо от престъпна дейност. За тази цел да установят сътрудничество на национално равнище между звената за финансово разузнаване и специализираните правоприлагащи органи или да засилят това сътрудничество чрез споделяне на необходимата финансова информация, знания и обучение относно рисковете и видовете незаконни дейности, свързани с престъпления против околната среда, в съответствие с правото на ЕС, като например Директивата относно отнемането и конфискацията на активи.
45. В съответствие с националното право да систематизират финансовите разследвания, за да установят схемата на незаконните средства, и да разгледат възможността конфискуваните активи да се използват за цели от обществен интерес или социални цели, когато това е възможно и целесъобразно, например принос към мерки за опазване.
46. Да включат в специализираните правоприлагащи звена за борба с престъпленията против околната среда специалисти в областта на цифровите разследвания, когато е необходимо.
47. При разработването на национални стратегии да предвидят обучение за последващо разпространение на стратегията сред всички съответни служители и органи. Освен това е важно да се наблегне на превенцията, включително с местните общности и младите хора, за да могат те да бъдат информирани за последиците от престъпленията.

¹⁹ Директива (ЕС) 2024/1260 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 г. относно възстановяването и конфискацията на активи (ОВ L, 2024/1260, 2.5.2024 г.).

48. Да положат усилия за създаването, в партньорство с гражданското общество и частния сектор, на целенасочени осведомителни кампании с цел повишаване на обществената информираност, увеличаване на желанието на гражданите, които се сблъскват с незаконни дейности, да докладват за тях, и образование на децата да превърнат опазването на околната среда в свой приоритет, за да я защитават.
49. Да вземат предвид съществуващите добри практики, когато националните структури позволяват това, като например Дирекцията за правоприлагане в областта на околната среда и общественото здраве (CESAN, френска жандармерия, Франция), Центъра за обучение на карабинери в Сабудия (Италия), Националното разузнавателно звено за околната среда към Службата за опазване на природата на испанската гражданска гвардия (SEPRONA), Службата за опазване на природата и околната среда (SEPNA) на Националната републиканска гвардия (GNR, португалска жандармерия) и ефективните оперативни екипи за действие за откриване на незаконни превози на отпадъци в Словения, които използват мултидисциплинарен подход, както и необходимостта държавите членки да разполагат с подходящ капацитет във всички съответни организации.
50. Да вземат предвид дейността по опазване на реда, извършвана от Европейската мрежа на технологичните звена в областта на правоприлагането (ENLETS) по отношение на околната среда.
51. Когато е целесъобразно, да популяризират широко успешното предотвратяване и наказателно преследване на престъпления против околната среда, за да разширят обхвата на отделните действия.
52. Да насърчават координираното разработване на инструменти за стимулиране на контрола върху отпадъците (както в държавите на произход, така и в държавите на местоназначение), да получават бързо и ефективно нужната налична информация и, ако е необходимо, да я сравняват с данни, за да предотвратят в някои случаи транспортирането или съхранението на много опасни отпадъци и да преценят дали тези превози и съхранение са законосъобразни.

Съветът призовава Европейската комисия:

53. Да следи отблизо ефективността на прилагането на новата директива относно престъпленията против околната среда и да подпомага съответните заинтересовани страни при нейното прилагане.
54. Да проучи възможностите за създаване на условия държавите членки да подпомогнат разработването на национални стратегии за борба с престъпленията против околната среда в рамките на наличните средства и с подкрепата на съответните агенции.
55. Да включи основните участници от оперативните планове за действие на ЕМРАСТ в разработването и изпълнението на проекти, за да се избегне дублиране на усилията или припокриване.
56. Да насърчава добрите практики при координирането на национално равнище, както и използването на съществуващите платформи на Интерпол, четирите мрежи (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnviCrimeNet), платформата на Европол за експерти и Евроюст на равнище прокурори, за да се засили обменът на такива добри практики.
57. Да продължи и допълнително да засили сътрудничеството си със съществуващите мрежи от специалисти по правоприлагането в областта на околната среда, като IMPEL (инспектори), ENPE (прокурори), EUFJE (съдии) и EnviCrimeNet (полицейски и други служители на правоприлагащите органи), и да популяризира резултатите от тяхната работа.

Съветът приканва Европол:

58. Да продължи да подкрепя правоприлагащите агенции на ЕС в техните наказателни разследвания по отношение на всички явления, свързани с престъпления против околната среда, като обърне специално внимание на новите предизвикателства, свързани с трафика на отпадъци, незаконната търговия с флуорсъдържащи газове и други вещества, разрушаващи озоновия слой, схемите за измама в сектори от значение за околната среда, незаконната сеч, трафика на дървен материал и екземпляри от дивата флора и фауна и престъпленията срещу защитени морски видове, както и на последиците за общественото здраве.
59. Да продължи да насърчава държавите членки да обменят информация относно съответните трансгранични случаи и да работят активно с Европол, когато е целесъобразно.
60. Да засили връзките си с активните работни групи и работната група на комитета по престъпленията против околната среда на Интерпол, по-специално в областта на борбата с незаконния износ и внос на превози на отпадъци, трафика на застрашени видове от дивата флора и фауна и фалшифицирането на документи, използвани в законната търговия със съответните стоки, и работата на СМО.
61. Да проучи възможни начини на равнището на ЕС за намаляване на свързаните документни измами чрез разширяване на участието в съответната обща хоризонтална стратегическа цел на ЕМРАСТ.

Съветът приканва Евроюст:

62. Да продължи да насърчава и подкрепя държавите членки при създаването на съвместни екипи за разследване в тази област.
63. Да улеснява съдебното сътрудничество между държавите членки с цел подобряване на прилагането на правната рамка за борба с престъпленията против околната среда.
64. Да работи съвместно с Европейската мрежа за съдебно обучение, за да могат новите насоки, добрите практики и препоръките, произтичащи от натрупания от Евроюст опит по отделни случаи, и подробното законодателство по темата да се предоставят на прокурорите и съдиите възможно най-скоро, така че те да бъдат готови да осигурят ефективно правосъдие в контекста на борбата с престъпленията против околната среда.

Съветът приканва EnviCrimeNet:

65. Да продължи да оказва подкрепа на експертите от държавите членки чрез обмен на добри практики и улесняване на сътрудничеството между държавите членки.
66. Да предприема последващи действия във връзка с проекти, инициативи на ЕС и научни изследвания в областта на борбата с престъпленията против околната среда, като координира тези действия с дейностите, разработени в оперативните планове за действие на ЕМРАСТ.
67. Да постави по-силен акцент върху ролята на онлайн дейностите и върху аспектите, свързани с финансовите разследвания.
68. Да подпомага държавите при изготвянето или преразглеждането на техните национални стратегии за околната среда.

Съветът приканва CEPOL:

69. Да продължи да оказва подкрепа на правоприлагащите органи в ЕС и да осигури по-голям капацитет за обучение за държавите членки в областта на предотвратяването и разследването на престъпления против околната среда въз основа на стратегическите приоритети за обучение, определени в стратегическата оценка на ЕС на потребностите от обучение (EU-STNA) за периода 2022—2025 г., в съответствие с приоритетите, определени от Европейския зелен пакт и Мрежата на агенциите в областта на правосъдието и вътрешните работи, и резултатите от оценката на нуждите от оперативно обучение (OTNA) в областта на престъпленията против околната среда.

Съветът приканва мрежата JAGUAR:

70. Да засили обмена на информация между Латинска Америка, Карибския басейн и Европейския съюз, като насърчава трети държави от тези региони да засилят сътрудничеството с Европол, да стимулира съответните органи от тези региони да си сътрудничат редовно и активно въз основа на планирани координирани операции, да увеличи броя и обхвата на операциите и да обменя опит след инциденти и извлечени поуки.
71. Да подпомага Съвета при изпълнението на неговите заключения относно отношенията между ЕС и Латинска Америка и Карибския басейн, приети на 21 ноември 2023 г., в областта на борбата с престъпленията против околната среда.